

Darja Zaviršek, Jelka Škerjanc

ANALIZA POLOŽAJA IZKLJUČENIH DRUŽBENIH SKUPIN V SLOVENIJI IN PREDLOGI ZA ZMANJŠANJE
NJIHOVE IZKLJUČENOSTI V SISTEMU SOCIALNEGA VARSTVA
POROČILO O RAZISKAVI

Dr. Darja Zaviršek je docentka za socialno antropologijo in socialno delo na Visoki šoli za socialno delo Univerze v Ljubljani, gostujoča profesorica na podiplomskem študiju na Srednjeevropski univerzi v Budimpešti, Univerzi v Maastrichtu in Univerzi Kiev-Mohyla v Kievu. Specialna pedagoginja as. Jelka Škerjanc predava metode skupnostne skrbi in neodvisnega življenja na Visoki šoli za socialno delo Univerze v Ljubljani.

Raziskava analizira problem izključenih družbenih skupin v sistemu socialnega varstva v Sloveniji glede na ekonomsko, socialno in kulturno izključenost. Podrobna analiza je narejena za položaj žensk, ljudi s težavami v duševnem zdravju, starih, otrok, ki doživljajo zlorabe, in za položaj ljudi s posebnimi potrebami. V raziskavi so opisana glavna protislovja, ki vzdržujejo procese izključevanja, in navedeni predlogi za spremembo, na primer individualizirano načrtovanje skrbi, neodvisna zagovorniška služba, uveljavitev pritožbenih mehanizmov, pluralizacija izvajalcev, deinstitucionalizacija, revizija sistema skrbništva in neposredno financirane skrbi v skupnosti.

Ključne besede: izključene družbene skupine, opolnomočenje, vključevanje, načrtovanje življenja v skupnosti.

Marino Kačič

KOMUNIKACIJA, RAVNANJE IN SVETOVANJE V INTERAKCIJI S SLEPIMI IN SLABOVIDNIMI

Marino Kačič je diplomirani socialni delavec.

V prispevku želi avtor osvetliti pomembnost odnosa socialni delavec–slepi ali slabovidni klient, predvsem z vidika učinkovitejšega psihosocialnega svetovanja klientu ali stranki in njeni družini na eni strani in na drugi strani socialne izpolnjenosti pri strokovnjakih. V ta namen so opisana tri področja: 1. kako lahko razumemo odnose v delovnem kontekstu, 2. komunikacija med »videčim« in slepim oziroma slabovidnim ter 3. kaj prinaša strokovnjak in kaj slepi oziroma slabovidni pacient oziroma klient v neizogibno interakcijo. V uvodnem delu je prikazana zmotnost predstav, da se učinkovitost dela neomejeno večja z optimizacijo svetovalnih postopkov, tehničnih sredstev in denarja. Sledi prikaz spoznanja, da se učinkovitost dela pri pomagajočih poklicih bistveno izboljša, če odnos glede na njegovo pomembnost postavimo ob bok klasičnim strokovnim postopkom. V osrednjem delu so opisane običajne čeri v komunikaciji s slepimi in slabovidnimi, ki lahko privedejo do nesporazumov, nezadovoljstev ali celo do neučinkovite pomoči. Prikazano je tudi »notranje« dogajanje pri tistem, ki vid izgublja oziroma je že oslepel, ter poti do rehabilitiranosti posameznika in družine. V zaključku je prikazana možnost socialnih delavcev, da izberejo med delom z »vljudn(ostn)im« odnosom in delom z »zdravilnim« odnosom, naštete pa so tudi prednosti ali slabosti, ki jih različne oblike odnosa prinašajo klientu ter strokovnjaku.

Ključne besede: slepota, kriza, rehabilitacija, zdravilni odnos.

Stanija Ivajnsič

SOCIALNI DELAVEC IN STAROSTNIK

Stanija Ivajnsič je diplomirana socialna delavka v Domu D. Vogrinc – enota Tabor, Maribor

Poslanstvo socialnega varstva (in socialnega dela) je v tem, da razvija in širi življenjske priložnosti za ljudi, ne da bi jim predpisovala najboljšo rešitev. Vendar starostniki nimajo dosti možnosti za samoodločanje, še posebej tisti ne, ki so odvisni od drugih. Trenutna mreža ustanov in ponudba

pomoči na domu v Sloveniji ne zadostuje za potrebe naraščajočega števila starostnikov, zato se večja vloga prostovoljnega socialnega dela, v katerem se prepletajo vse metode strokovnega dela in širiji profesionalne vloge socialnega delavca. Avtorica je izvedla anketo, v kateri se je 40 starostnikov odločalo med petimi zaželenimi lastnostmi socialnega delavca za tri najpomembnejše. Starostniki najbolj cenijo zaupanje, nato strokovno podkovanost, na tretje mesto pa postavljajo poslušanje sogovornika.

Ključne besede: potrebe starih ljudi, odločanje o sebi, pričakovanja od socialnega dela, prostovoljno socialno delo.